

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

י"ו ע"י ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א ♦ לע"נ הר"ר מרדכי קלמן (מוטי) זיסר ב"ר משה יצחק ז"ל

גליון מס' 1172

מסכת ראש השנה כ"ט-ל"ה ♦ ערלה ב', י"ג - ג', ב'

בס"ד, ג' כסלו תשפ"ב

השבוע בגליון

- ♦ תפילת לחש של שליח ציבור, באיזה נוסח?
- ♦ האריז"ל - חזרת הש"ץ, המעולה ביותר
- ♦ מבוא למסכת תענית

- ♦ תקיעת שופר בירושלים בראש השנה שחל בשבת
- ♦ כתב קדום מן הגניזה הקהרית
- ♦ קשירת השופר לעמוד

בשורה לקוראי הגליון!
ניתן לקבל את הגליון בדוא"ל מידי שבוע חינם
להצטרפות: meorot@meorot.co.il

דבר העורך

הבקשה האחרונה

הנה, כך, מבלי משים, חלף עבר לו רבע מחזור של הדף היומי!

★ ★ ★

שכן נכנס עם ערימת סידורי תפילה. שכנה יצאה עם מגש עוגות ריק. הבית המה חרישית. בחדר הפנימי המתיק הסבא סוד עם בניו ממיטת חליו. פניו החיוורות ושפתיו היבשות נראו ככמהות להחזיר את הנשמה לבוראה ולעבור לעולם שכולו טוב.
מעולם לא הורם הנהגות והליכות. מני אותו יום בו ליווים לחופה, גזר על עצמו שתיקה בכל הנוגע לצאצאיו. קשריו עמם היו מן הטובים ביותר שיכולים להירקם בין אב לבניו, אך בכל זאת, ואולי

דף כט/ב יום טוב של ר"ה... במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה

תקיעת שופר בירושלים בראש השנה שחל בשבת

בסוגייתנו מבואר, כי חכמינו זכרונם לברכה ביטלו את מצוות תקיעת שופר בראש השנה שחל בשבת, שמא יארע שיהודי ייכשל חלילה באיסור דאורייתא, אם ילך אל הרב עם השופר בעיצומו של יום השבת כדי שילמדנו הלכות תקיעה, ונמצא מעביר את השופר ארבע אמות ברשות הרבים ועובר על מלאכת "הוצאה" [הגמרא מביאה גם שיטה כי כך דורשים מן הפסוק, שאין לתקוע בשבת, אך רבא מקשה על שיטה זו. יש לציין כי בתלמוד ירושלמי פרק ד' ה"א ובתורת כהנים, הובאה שיטה זו ללא פירכה].

תקיעה בשבת בפני בית דין: עם זאת, נאמר במשנה כי רבי יוחנן בן זכאי תיקן שבכל מקום שבו יש בית דין אפשר לתקוע בשופר בפניהם, וכך לא תארע תקלה, שהרי חברי בית דין אחראים על מעשה תקיעה זה. הרמב"ם (הלכות שופר פרק ב' הלכה ט') מדגיש, כי מדובר בבית דין "סמוכים", שנסמכו איש מפי איש עד משה רבינו ע"ה, והם גם חברי בית הדין הגדול שקידשו את החודש, אך התקנה אינה מתייחסת לבית דין בזמנינו שאינם "סמוכים". אולם הרי"ף סובר, כי תקנה זו מתייחסת לבית הדין "מופלג וגדול בדורו", גם אם אינם סמוכים, שאפשר לתקוע בפניהם בראש השנה שחל בשבת.

מנהגו של הרי"ף בבית מדרשו: הראשונים מספרים, כי הרי"ף נהג כך בעצמו בבית מדרשו, שתקעו בו בשופר בראש השנה שחל בשבת בפני בית דין שהיה הגדול והמופלג בדורו, אך

לעילוי נשמת

מרת **שרה הניה פודהורצר** ע"ה בת הר"ר יוסף צבי הלוי ז"ל

נלב"ע ג' כסלו תשע"ו **תנצב"ה**

הונצחה ע"י ידידנו בני במשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **דב פרשן** ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע ש"ק ב' בכסלו תשנ"ט
תנצב"ה

הונצח ע"י ידידיו
הר"ר **שמחה רשף** ומשפחתו שיחיו - גבעתיים

לעילוי נשמת

הר"ר **ירמיהו הלר** ז"ל
בן הרב דב ז"ל נלב"ע ב' כסלו תשנ"ה
וזוגתו מרת **טמה הלר** ע"ה
ב"ר שלמה יוסף מנקר ז"ל נלב"ע י"ח כסלו תשנ"א
תנצב"ה

הונצחו ע"י משפחת **הלר דוד** שיחיו גבעת שמואל

לעילוי נשמת

הר"ר **מנשה יונה חיים** ז"ל
ב"ר בן ציון ז"ל
נלב"ע ח' בכסלו תשע"א
תנצב"ה

הונצח ע"י חתנו ובתו ידידיו
הר"ר **ישראל וסימה שכטר** הי"ו חיפה

לעילוי נשמת

הר"ר **אהרון ברמן** ז"ל ב"ר יעקב הלוי ז"ל

נלב"ע ה' בכסלו תשמ"ג **תנצב"ה**

הונצח ע"י ידידנו מר **יעקב (ז'ק) ברמן** ומשפ' שיחיו

הראשונים מעירים כי שיטתו לא התקבלה אפילו אצל תלמידיו (רא"ש, סימן א'), כפי שכתב גם הריטב"א: "ולא מצינו מי שנהג כמותו בשום מקום בישראל".

עם זאת, רבינו מנוח מספר על חכם שבא מדמשק והעיד, כי נהגו בדמשק לתקוע בשופר בראש השנה שחל בשבת (פירוש לרמב"ם הלכות שופר פרק ב' הלכה ג).

תקיעה שופר בשבת בירושלים: תלמיד חכם מופלג התגורר בירושלים לפני יותר ממאה שנה, הגאון רבי עקיבא יוסף שלזינגר זצ"ל שמו, בעל ספר לב העברי. ביום מן הימים הוא עורר סערה הלכתית כבירה, לאחר שחידש הלכה למעשה, כי בירושלים יש לתקוע בשופר גם בראש השנה שחל להיות בשבת! (מקראי קודש, ימים נוראים סימן ל"ב).

את דבריו הוא ביסס על צירוף שיטות אחדות, לבד מדעת הרי"ף הנזכרת. הוא מצא כי לכאורה קיימת דעה בראשונים שבירושלים אפשר לתקוע גם שלא בפני בית דין [ראה תוספות ד"ה אבל, אך האחרונים מפרשים את דברי התוספות באופן אחר, וכן אין הדבר מוסכם בראשונים]. זאת, ועוד: הוא צירף לטיעונו את עניין ה"סמיכה" המפורסם, שעל פי דעת הרמב"ם אם יתקבצו כל חכמי ארץ ישראל הם יכולים להסמיך דיינים. סופו של דבר הוא צירף חמישה עשר נימוקים והסבירם! עליהם ביסס את שיטתו.

את הצעתו הוא העלה לראשונה בשנת תר"ל, עם עלותו ירושלימה, לפני הגאון רבי מאיר אויערבאך מקאליש זצ"ל, בעל אמרי בינה, אך זה דחאו בשתי ידיים. שנים אחדות אחר כך דן הגר"ע שלזינגר בדבר עם המהרי"ל דיסקין זצ"ל, ואף הוא לא קיבל את דעתו, תוך נימוק כי בימינו אין בית דין קבוע כהוגן, ואף לשיטת הרי"ף אין אפשרות לתקוע בשופר בראש השנה שחל בשבת. מאוחר יותר לקראת השנים תרס"ה ותרס"ו, בשתייהן חל ראש השנה בשבת, הוא פרסם מאמרים וקונטרסים בעניין, שוחח עם האדר"ת ועם הראשון לציון, בעל ישא ברכה, אך לא הצליח לעשות מעשה.

חכמי ירושלים עצמם חככו בדעתם אם יש לנהוג כך. רבי שמואל סלנט זצ"ל אמר, כי יורה לשואלים בשלילה, אך לא יאסור על החפץ לתקוע בשופר, ומסופר כי בעל האדר"ת עצמו אמר, כי אם היה יודע היכן מתקיימת תקיעה שכזו, היה עומד מאחורי הקיר בהסתר ובצניעה כדי לשומעה... סופו של דבר בשנה אחת תקע רבי עקיבא בהסתר ובצניעה, ולא יסף.

עיקר טענתם של המתנגדים התבססה על כך, שלפני כל ויכוח תורני יש לשאת עיניים אל ההרים, ולראות מה נהגו רבותינו. הן גדולי עולם היו בירושלים, הפרי חדש, המהרי"ט אלגאזי, האור החיים הקדוש ועוד רבים, ואיש מהם לא העלה בדעתו לנהוג כן (ישורון א' עמודים תל"ג - ת"מ). **כתב קדום מן הגניזה הקהירית:** מעניין לציון, כי באחרונה נמצא כתב קדום מלפני כאלף שנה, שהיה טמון בגניזה הקהירית, ובו פיוט לתפילת ערבית של ראש השנה שחל בשבת ובו מתואר כיצד הם תקעו בראש השנה שחל בשבת בפני בית דין, בזהירות יתירה ובהקפדה חמורה. כה נאמר שם:

מלך הזהיר בועד / שיהיו תוקעים בבית הועד / בשבת וראש השנה
מלך חיזקם בלימוד / שיהא שופר קשור לעמוד / בשבת וראש השנה
מלך ברר לעדה / שלא יתקעו אלא בפני ראשי תעודה / בשבת וראש השנה
מלך רחש שלא ימשך ביד / אבל יינתן בו פה והוא מגויד / בשבת וראש השנה

קשירת השופר לעמוד: מן הפיוט עולה כי הם קשרו את השופר לעמוד, כדי שלא יבוא לידי חשש "שמה יעבירו ארבע אמות ברשות הרבים". כמו כן לא אחז בעל התוקע את השופר בידו אלא תקע בשופר שנקשר לעמוד בערב יום טוב (עיין ישורון שם עמודים תמ"ב-ג).

דף לד/ב אמר להם כדי להסדיר שליח צבור תפלתו

תפילת לחש של שליח ציבור, באיזה נוסח?

בגמרתנו אנו למדים על "חזרת הש"ץ", ששליח הציבור מתפלל עם הציבור וגם חוזר על התפילה בקול.

טעם תקנה זו הוא כדי שאנשים מבין המתפללים שאינם בקיאים בתפילתם, ייצאו ידי חובה בשמיעתה מאת שליח הציבור. המשנה ברורה (סימן קכ"ד ס"ק י"ב) כותב, כי התקנה אינה מתייחסת רק למקומות בהם יש אנשים שאינם יודעים להתפלל, אלא כך תיקנו חז"ל שבכל בתי הכנסיות שבכל המקומות יחזור הש"ץ ויתפלל בקול רם, כדי שאם יארע ויהודי שהגיע לבית הכנסת אינו

דווקא בשל כך, נמנע מייעוץ, הדרכה והוראה. לרעייתו שח, כי ממילא אין שומעים לאדם אם אינו מיישם את אשר הוא דובר. ואילו את אשר הוא מיישם אין צורך שיזכר, שהרי הם רואים כיצד הוא נוהג, ואם טוב בעיניהם - ינהגו כמוהו. **נוס** חמין התנפצה אל הריצפה והרעיידה את הלבבות. נכד מבעות שהיה אחראי לתקרית, הסתלק עד קצה היער והאב ביקש מבניו להתקרב אליו, עד שפמו וחוטמו.

בקשה אחרונה. **הכבוד** היה בטוח כי חלומו הטוב הולך להתגשם. תדיר חשד באביו, כי הכין מטמון אדיר במקום מסתור. עתה הוא עומד להיחשף. **אחת** הבנות לא פקפקה לרגע אחד, כי הוא עומד לבקש שיקברוהו בקברות אבותיו, בחלקת בית העלמין הישנה. **הוא** הסב מבט קצר אך ממוקד אל פתח החדר, כמבקש ממלאך המוות חנינה רגעית, והורה לילדיו: הדוד אברהם... הוא... כל יום יתן לו כל אחד מכם... פרוטה... אחת כל יום...

ברוך דין האמת. **שבע** כוסות התנפצו אל הריצפה ואיש לא שת ליבו. האבל והבכי פרצו באחת. שנים של חיי משפחה חמים ומתוקים הסתיימו באבחת חרבו של מלאך המוות.

כדרכו של עולם שבו האחים איש איש לביתו, ומעגל החיים כפה עליהם לשוב אל השגרה, אך בקשתו האחרונה לא משה מזכרונם. **יותר** נכון, לא הניחו להם להמישה. **מידי** יום בשעת בוקר מוקדמת, היה הדוד אברהם נוקש על דלת ביתם, עומד בשתיקה שיש בה יותר ממשמעות אחת, וממתין לפרוטתו. אחדים מהם היו קשי יום, שפירסו את משפתתם בעמל רב, אך חזקה עליהם צוואת אביהם. פרוטה ליום.

גם הר"ד ישראל, מגיד שיעור מירושלים לא מוותר.

2 משניות ביום וכל היום נראה אחרת.

כולם מצטרפים מה איתך?

לקבלת ספרון חודשי ראשון חינוך מתקשרים ומאירים את הנשמה! *3764

ידוע להתפלל - יוציאנו שליח הציבור בתפילתו.

מדוע שליח הציבור מתפלל גם בלחש עם הציבור? ימתין נא עד שיסיים הציבור את תפילתו, ואז יתפלל בקול רם? בגמרתנו מבואר כי טעם הדבר הוא "כדי להסדיר שליח ציבור תפילתו". כלומר, תפילתו בלחש נועדה לסדר בפיו את סדר התפילה כיאה וכיאות, וכשיתפלל בקול רם תהא תפילתו שגורה בפיו.

מגמרתנו זו הסיק הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל הלכה למעשה. שאול נשאל בעל אגרות משה, אם בעת שהחזן מתפלל תפילת לחש עם כל הציבור, הוא רשאי להתפלל כפי הנוסח בו הוא נוהג להתפלל, וכגון, בן אשכנז המתפלל בבית כנסת של עדות המזרח. את חזרת הש"ץ ודאי עליו להתפלל כמנהג המקום, אך האם רשאי להתפלל תפילת לחש כמנהגו שלו?

רבי משה פוסק (שו"ת אגרות משה או"ח ח"ב סימן כ"ט) כי יתפלל כמנהג המקום, שהרי כל עיקרה של תפילת הלחש של החזן היא להסדיר את תפילתו! ואם יתפלל בנוסח אחר, אינו ממלא אחר המטרה שלשמה הוא מתפלל את תפילת לחש. את דבריו הוא סומך על דברי המגן אברהם (סימן קכ"ד ס"ק ג') שכתב, כי גם בכל תפילות השנה, השגורות בפי האנשים, על החזן להתפלל בלחש עם הציבור כדי להסדיר את תפילתו בפיו.

אולם, שנים רבות לפני כן פסק בעל שו"ת שואל ומשיב (מהדורא תליתאה ח"א סימן רמ"ז), כי יהודי הנוהג להתפלל בנוסח אשכנז, שניגש כשליח ציבור בבית כנסת בו מתפללים בנוסח ספרד, יתפלל תפילת לחש בנוסח אשכנז, כמנהג אבותיו, ובחזרת הש"ץ יתפלל מן הסידור נוסח ספרד.

הגאון רבי יצחק ווייס זצ"ל (שו"ת מנחת יצחק, ח"ו סימן ל"א אות ג') אף כותב, כי כך הוא המנהג ולדעתו טעם הדבר, הואיל וכיום סידורי התפילה נפוצים ומונח סידור תפילה לפני שליח הציבור, אין לחשוש כי יתבלבל בנוסח התפילה.

סברה נוספת כתבו פוסקי זמננו, מדוע שליח הציבור יתפלל את תפילת הלחש בנוסח שהוא רגיל בו, שכן, כוונת הגמרא ששליח הציבור לא יתבלבל ויטעה בלשון התפילה ויאמר מילים שאינן מנוסח התפילה כלל ועיקר. אך שליח ציבור שאנו עוסקים בו לכל היותר יחליף בין נוסח ספרד לנוסח אשכנז ואין זה מעכב, כי בשניהם יוצאים ידי חובה (תשובות והנהגות ח"א סימן ק"ז, וכן בשו"ת אבני ישפה ח"א סימן י"ד ענף ה' וספר תפילה כהלכתה פ"ד סוף הערה כ"ט הביא שכך דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל שהחזן יכול להתפלל תפילת לחש כנוסחו ואין צריך להתפלל כנוסח הציבור).

הלכה זו, שעל שליח הציבור לסדר את תפילתו בלחש, היא לכתחילה, אך כאשר אין אחר שיגש לעמוד במקומו, יכול הוא להתפלל כשליח ציבור גם אם לא התפלל תפילת לחש ובכך יוצא גם ידי חובת תפילת עצמו.

הפרי מגדים כותב, כי אדם שהסתפק אם התפלל תפילת מוסף, אותה אין אפשרות להתפלל שנית כתפילת נדבה, יכול לגשת כשליח ציבור לתפילת מוסף וכך ייצא ידי חובה. כלומר, אף על פי שיתכן שלא התפלל מוסף בלחש, הוא יכול להיות שליח ציבור וכך ייצא ידי חובת תפילתו (הובאו דבריו בבאור הלכה שם ד"ה יוצא בו).

האריז"ל - חזרת הש"ץ, המעולה ביותר: נסיים בדברי הכף החיים (סימן קכ"ד) הכותב, כי האריז"ל גילה שתפילת שליח הציבור האומרה בקול לפני המתפללים, גדולה ומעולה יותר מתפילת לחש של המתפללים, ובעת חזרת הש"ץ היה האריז"ל עוצם את עיניו ומאזין בכוונה לתפילת החזן.

מבוא למסכת תענית

לומדי הדף היומי מסיימים השבוע את מסכת ראש השנה ופותחים בלימוד מסכת תענית. במהדורות הש"ס הנפוצות מודפסות המסכתות בסדר אחר: ראש השנה, יומא, סוכה, ביצה, תענית. מחזור הדף היומי נתקן לפי הסדר הראוי למסכתות מועד, ובו סודרה מסכת תענית אחר מסכת ראש השנה, כפי שניתן להיווכח בתחילת מסכתנו, בה אומרת הגמרא כי שאלתה הראשונה של המשנה "מאימתי מזכירין גבורות גשמים" היא המשך לנאמר במסכת ראש השנה (טז/א), כי "בחג נידונין על המים".

בהקדמתו לפירוש המשניות כותב הרמב"ם, כי מסכת תענית נקבעה אחר מסכת ראש השנה, לפי שאחר שהושלמו דיני המועדים מן התורה, סודרו הצומות והתעניות שיסודם בדברי קבלה. בעל מלאכת שלמה (שם) כתב, כי מאחר שבתעניות תוקעים בשופר ואומרים פסוקי "זכרונות" ו"שופרות", סודרה מסכת תענית אחר מסכת ראש השנה.

בלב הכינוסים המשפחתיים שהתקיימו מפעם לפעם, ריחפה בעצמה שאלת השאלות: למה? הדוד יושב היה בפניתו, כאילו אינו מבין את פשר המתיחות הסמוייה שבמבטים הנשלחים לעברו, ובין האחים נרקמה שיחת-לחש, כי אם היה אביהם נותר בחיים ורואה את מצבו הכלכלי של הדוד ואת מצבם שלהם, ספק אם היה מצווה את אשר ציווה. **חלפו** שנים והפרוטה לעולם עומדת. בוקר בוקר. **מעולם** לא אמר מילה. אף פעם לא ביקש "הביאו לי את פרוטתי". ברגליים זקופות ובראש מורכן, ניצב הכן על מקומו הקבוע במפתן הדלת, ארנק מטבעות מרוכסן בידי ושפתיו קמוצות.

באחד הערבים פטטה השמועה בין בני המשפחה, כי הנכדה הבכורה עומדת להשתדך עם משפחה ממכובדי הכפר. מסיבת האירוסין נערכה כדת וכדין, בהשתתפות כל בני המשפחה, ובמהלכה עלתה ביתר שאת וביתר עוז פרשת הפרוטה. **בין** האחים התגבשה הדעה, כי לו היו הם במקומו של הדוד, מכאן ואילך היו מפסיקים לנקוש בביתו של אבי הכלה. די חובות למכביר נטל עליו, כלום עליו להמשיך לפרטטו מידי יום בימו. **אתא** בוקר, ועמה הנקשה.

בני הבית עוד היו שקועים בשינה עמוקה, עיפיים ממאורעות היום שחלף, והוא שם, עם הארנק. **בחרון** אף ניגש בעל הבית אל הדלת ובידו פרוטה. מיטתו קרצה לו לשוב אליה, עד שהיה מוכן לוותר על כל הפרוטות שיתן לו כל ימיו. אך זאת הפעם, הושיט הדוד רגל אחת קדימה, כמבקש להיכנס. **בידו** האחת ארנק, לאיסוף הפרוטות מכל האחים, ובידו השנייה תיקיית מסמכים מהודרת. בלא אומר ודברים הניחה הדוד על השולחן, והחוזה באצבעו כלפי בעל הבית.

נוחה של עקביות. תאמר לו למאן דהוא - ש"ס שלם!!! הוא יחשוב שאתה מהתל בו... אבל דף אל דף מצטרף בעקביות, והוא יעמוד נפעם ביום מן הימים - כל זה שלי?! ש"ס ממש?! אכן כן. עקביות.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק. פקס: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

פנינים

דף לב/ב וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפנינו

אין חזקת חי' בראש השנה

אמר הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל: על האדם לדעת כי מאום אינו מובטח לו בטרם גזר הדין בראש השנה ויום הכיפורים. אות לכך הוא כי גם ספרי חיים נפתחים בראש השנה. לשם מה נפתח

מסכת תענית פותחת בדיני הזכרת הגשמים בתפילה - "משיב הרוח ומוריד הגשם" [תפילה זו היא איזכור ולא בקשה, כי איננו מבקשים גשם, אלא מציינים את גבורתו של הקב"ה המוריד גשמים], ובדיני בקשת הגשמים - "ותן טל ומטר לברכה". לאחר מכן עוסקים בדיני התעניות הנקבעות בארץ ישראל בתקופות בצורת. נושא זה גודש את הפרק הראשון והשני עד ראשיתו של הפרק השלישי. בפרק השני נכללים גם דיני קביעת תעניות על צרות ועל מגפות, כגון, דבר, שדפון ועוד.

בפרקים אלה משולבים ענייני הלכה על אודות תעניות ודיני אבלות וכן דברי אגדה רבים על אודות רוחות, גשמים, טל, עצירת גשמים, שנות רעבון וכדומה.

הפרק הרביעי של המסכת עוסק ב"מעמדות". כשם שהיו עשרים וארבעה משמרות כהונה שהתחלפו בעבודת המקדש, ועשרים וארבעה משמרות לוויים, כך היו עשרים וארבעה מעמדות, שהם "ישראל כשרים ויראי חטא, שלוחי כל ישראל לעמוד על הקרבנות" (תפארת ישראל סוף פרק ד' הלכתא גבירתא). חלק מאנשי המעמד היו עומדים במקדש, סמוך למקום הקרבת קרבנות הציבור, ואחרים, הרחוקים מירושלים, התקבצו בבית הכנסת שבערים וערכו סדרי תפילה וקריאת התורה מיוחדים, והיו מתענים. תוך כדי הדברים מובא גם סדר "זמן עצי כהנים" - סדר המשפחות שנקבעה להן זכות לתרום עצים לבית המקדש.

בהמשך הפרק מובאים דיניהן של תענית י"ז בתמוז ותענית ט' באב, בנוסף למה שכבר הובא במסכת בפרקים קודמים, ובסיומו - מהותו ומעלתו של יום ט"ו באב.

נשים לב, כי תחילה עוסקת המסכת בדיני תעניות שגוזרים בשל בצורת ותעניות שגוזרים על הציבור כדי לעורר רחמי שמים על צרות ומגיפות, ה' ישמרנו. לאחר מכן נידונות תעניותיהם של אנשי ה"מעמד", שהיו עומדים ליד מקום הקרבת הקרבנות בבית המקדש ומתפללים עבור עם ישראל. בהמשך נידונות תעניות תשעה באב וי"ז בתמוז. בעל מלאכת שלמה מבאר, כי רבינו הקדוש הקדים תחילה את דיני תעניות הגשמים, לפי שהגשמים נצרכים ביותר לעולם. לאחר מכן סודרו תעניות אנשי המעמד, כי בעת שבית המקדש היה קיים, היו תעניותיהם תדירות בהרבה מתענית תשעה באב וי"ז בתמוז החלות אחת לשנה.

ספר זה? הרי די בכך שאלה שמגיע להם לחיות 'ימשיכו' לחיות, יש להסתפק בכך שלא יגזר עליהם למות וממילא הרי הם חיים. אות הוא, שאין הדבר כן. כל שנה. בראש השנה, גוזרים חיים חדשים על הכל. גם מי שזוכה לחיות יש לגזור ולהחליט עליו שיחיה. שום דבר אינו ממשיך מן השנה שעברה...

דף לב/ב וספרי חיים וספרי מתים

פטור מהלל

מעשה בגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל שהלך ביום ראש חודש אחד לבקר את אחד מתושבי עירו בראדי שחלה ונפל למשכב. בבואו לביתו ראה כי לפני אותו חולה מונחים מלבד ספרי קודש גם ספרים שאינם ראויים. חיפש דרך להוכיח את החולה, פנה אליו ושאל:

- האמרת היום הלל?

- בודאי, רבי, מה השאלה?

- לא היה עליך לומר, שכן אמרו חז"ל שבעת שפתוחים ספרי חיים וספרי מתים אין אומרים הלל...

דף לד/ב מלכויות - כדי שתמליכוני עליכם

להמליך את הקב"ה - עד היכן?

אומרים בשם רבי ישראל מסלנט זצ"ל:

עיתים ומרוב זביקות האדם בקריאת שמע בהמליכו את בוראו למעלה ולמטה ולארבע הרוחות, שוכח הוא את העיקר והקשה מכל, שאולי אף נח לו לברוח הימנו - להמליכו על עצמו...

מאירים את מסכת תענית מגילה

הגמרא המושלמת המחבת את הש"ס על לומדיה

הופיעו מסכת תענית מגילה

• בתוספת טענות בגלין הדף להשלטת לימוד הש"ס • בסוף הסדר טספ ביאור לטענות - 'מאורות המשנה' • להשלטת הלימוד בהלכה למעשה צורף החיבור תפלא 'מאורות ההלכה' הדגשות כתחילת ענין בתוספת

לראשונה: מוצא מניקד מפוסק טוק חשק ללימוד

• נוסח הגמרא והגפרשים טונה ונתוקו כמיטב המסורת של מהדורות הש"ס של 'עוז והדר' • הגמרא, הרשי והתוספות מנוקדים ומפוסקים בדיוק ובשלמות • רקע מיוחד להקלה הקריאה ולמענת כאבי עיניים

מוקד ישיר לגמרות "דף היומי": 02-804-3333

